

Arbejdsløshed ujævnt fordelt

Den økonomiske krise har bevirket en bred stigning i arbejdsløsheden. Det er dog ikke alle grupper og områder, der er ramt lige hårdt. Især mænd, unge, ansatte i byggeri og industri samt personer bosat i Jylland har mærket den kraftigt stigende arbejdsløshed.

af Chefanalytiker **Frederik I. Pedersen**
& stud.polit **Jeppe Druedahl**

4. september 2009

Analysens hovedkonklusioner

- Arbejdsløsheden er fra bunden sidste år til juli i år steget med godt 57.000 fuldtidspersoner. De økonomiske vækstudsigter gør, at vi forventer en stigning på yderligere næsten 70.000 fuldtidspersoner frem mod slutningen af 2011. Vi er altså endnu kun halvejs gennem nedturen på arbejdsmarkedet.
- Især mændene er hårdt ramt. De forklarer 70 pct. af den samlede stigning i arbejdsløsheden siden bunden. Mændenes arbejdsløshed ligger nu - noget usædvanligt - tydeligt højere end kvindernes.
- Alle aldersgrupper er ramt af stigende arbejdsløshed. Den største stigning findes blandt de 25-29-årige. Mindst er arbejdsløsheden steget blandt de 60-64-årige. Unges arbejdsløshed er i tallene efter alt at dømme noget undervurderet.
- Arbejdsløsheden er steget i alle a-kasser. Men stigningen har været meget ulige fordelt. Vi har set store stigninger i a-kasserne tilknyttet byggeriet og industrien, mens a-kasserne tilknyttet den offentlige sektor kun har oplevet mindre stigninger. Der er i dag derfor en markant større spredning i arbejdsløshedsprocenterne på tværs af de danske a-kasser.
- Alle landsdele har oplevet stigende arbejdsløshed under krisen. Jylland har været hårdest ramt, mens hovedstadsområdet har været mindst ramt. Lavest er arbejdsløsheden nu i Nordsjælland, Østsjælland og Københavns Omegn. Højest er arbejdsløsheden på Bornholm, København by og Nordjylland.

Kontakt

Chefanalytiker
Frederik I. Pedersen
Tlf. 33 55 77 12
Mobil 28 42 42 72
fip@ae.dk

Presseansvarlig
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

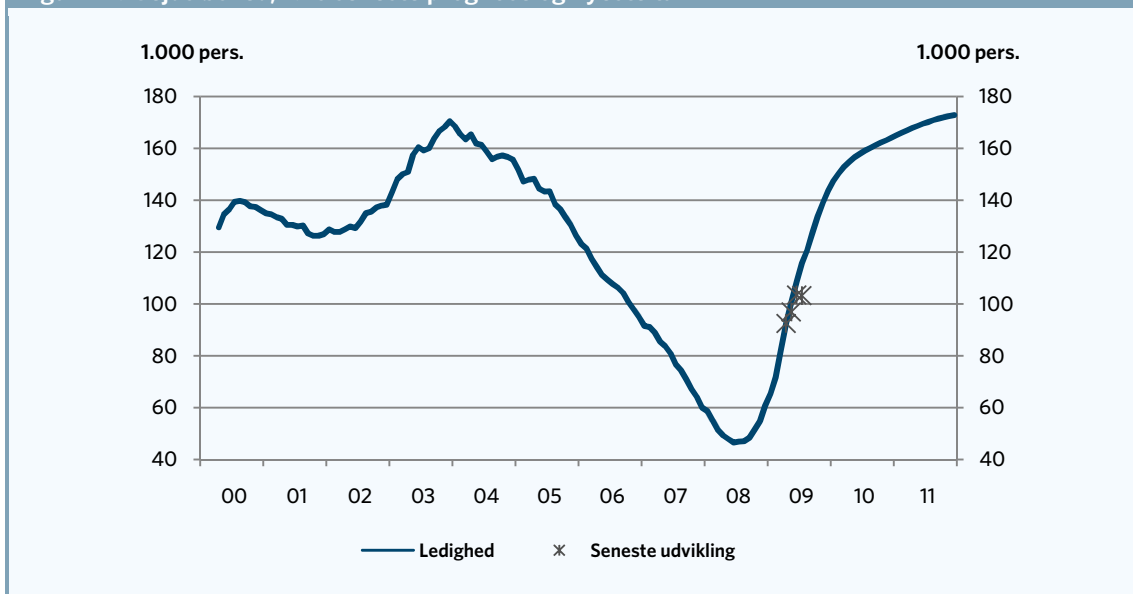
Arbejdsløsheden bremset midlertidigt i juli 2009

Arbejdsløsheden bundede i juni 2008 med knap 46.000 arbejdsløse. Frem til og med juni 2009 er arbejdsløsheden steget med godt 57.000 fuldtidspersoner, sæsonkorrigeret. Fra juni til juli måned 2009 var der et marginalt fald i arbejdsløsheden på 200 personer - et fald der efter alt at dømme kan forklares af dels stigende aktivering af dagpengemodtagere og dels at sommerferien for alvor gik i gang. Samlet var der i juni måned 103.000 fuldtidsledige svarende til 3,7 pct. af arbejdsstyrken. Derudover var der 19.500 fuldtidsaktiverede dagpengemodtagere.

De mange nye arbejdsløse, der er kommet på dagpenge i løbet af det sidste år og som kommer fra et job, hopper ud af arbejdsløshedsstatistikken, når de holder ferie på enten arbejdsgiverbetalte feriepenge eller med løn fra den tidligere arbejdsgiver. Sæsonkorrektionen af arbejdsløshedsstallene tager i et eller andet omfang højde for dette, men det er langt fra givet, at vi får fanget det hele i lyset af det enormt store skifte, der har været i arbejdsløsheden. Desuden kan der være personer i arbejdsfordeling, som har optrådt i arbejdsløshedsstatistikken, når de fik supplerende dagpenge, der har taget al den ferie, der har været mulig. Disse hopper også ud af statistikken og kan påvirke den sæsonkorrigerede arbejdsløshedsudvikling negativt. Endelig kan folk, der er fyret op til sommerferien, vælge at holde sommerferie, før de melder sig i ledige i a-kassen.

Opbremningen i ledigheden i juli måned ændrer derfor ikke på vores forventninger om fortsat nedgang på det danske arbejdsmarked. Med historisk negativ vækst i år, og kun svag vækst fremadrettet, forventer vi fortsat stigende arbejdsløshed de kommende år. Normalt skal væksten op på 1½-2 pct. før beskæftigelsen ikke falder, og ledigheden ikke stiger. Samtidig viser de historiske erfaringer, at der typisk går nogen tid, før væksten forplanter sig til arbejdsmarkedet. Samlet frygter vi fortsat at arbejdsløsheden vil ramme 170.000 fuldtidspersoner i 2011 uden yderligere tiltag. Det svarer til at stort set hele det fald vi har haft i ledigheden under det seneste opsving forsvinder igen - det er meget voldsomt, jf. figur 1.

Figur 1. Arbejdsløshed, AEs seneste prognose og nyeste tal

Kilde: Danmarks Statistik og AEs prognoseopdatering, februar 2009.

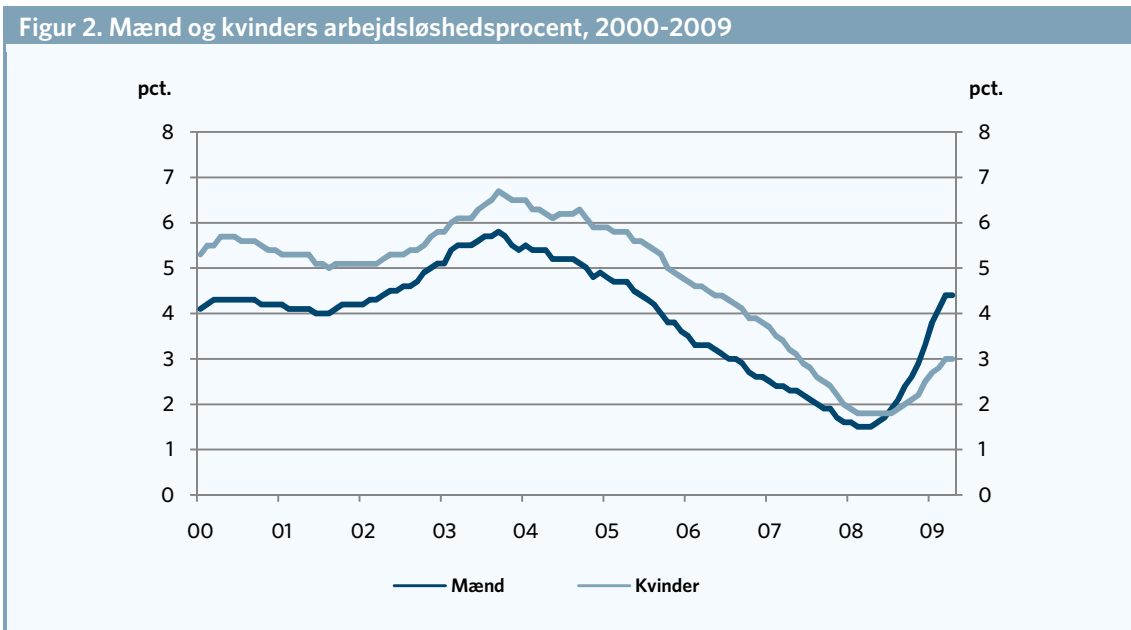
Arbejdsløsheden fordelt på køn

Tabel 1 viser, at den stigende arbejdsløshed under den økonomiske krise især har ramt mændene. Af den samlede stigning i arbejdsløsheden fra bunden sidste år til juli 2009 på i alt 57.400 fuldtidspersoner forklarer mændene godt 70 pct. svarende til 41.600 fuldtidspersoner, mens kvindernes arbejdsløshed er steget med knap 15.700 fuldtidspersoner. I juli 2009 var der 63.600 arbejdsløse mænd (4,4 pct. af den mandlige arbejdsstyrke), mens der var 24.200 arbejdsløse kvinder (3,0 pct. af den kvindelige arbejdsstyrke). Det viser tabel 1.

	Niveau, juli 2009		Ændring juni 08 til juli 2009	
	1.000 Fuldtidspersoner	Pct. af arbejdsstyrken	1.000 Fuldtidspersoner	Pct. af arbejdsstyrken
I alt	103,3	3,7	57,4	2,1
Mænd	63,6	4,4	41,6	2,9
Kvinder	39,6	3,0	15,7	1,2

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Ser man tilbage i historien, er det ret usædvanligt, at mændenes arbejdsløshed ligger højere end kvindernes. Figur 2 viser en sammenhængende opgørelse af mændenes og kvindernes arbejdsløshedsprocenter tilbage i tid. Vi har ikke sammenhængende arbejdsløshedstal på måneder længere tilbage end 2000. Ser man på de årlige opgørelser fra den registerbaserede arbejdsstyrke statistik (RAS), er det kun i 1981, at kvinderne har haft en lavere arbejdsløshedsprocent end mændene.

Anm: Arbejdsløsheden ifølge den nyeste definition findes kun tilbage til april 2000.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Arbejdsløshedsstigningen fordelt på alder

Tabel 2 viser udviklingen i arbejdsløshed fordelt på aldersgrupper. Målt i antal er arbejdsløsheden steget mest for de 40-49-årige og de 30-39-årige. Imidlertid er aldersintervallerne ikke lige store, ligesom generationerne ikke er lige store. Måler vi arbejdsløshedsstigningen i forhold størrelsen på arbejdsstyrken, ser man de største stigninger for de 25-29-årige. Her er arbejdsløshedsprocenten steget 2,6 pct.enheder så der i juli 2009 er næsten 5 procent arbejdsløse unge mellem 25 og 29 år.

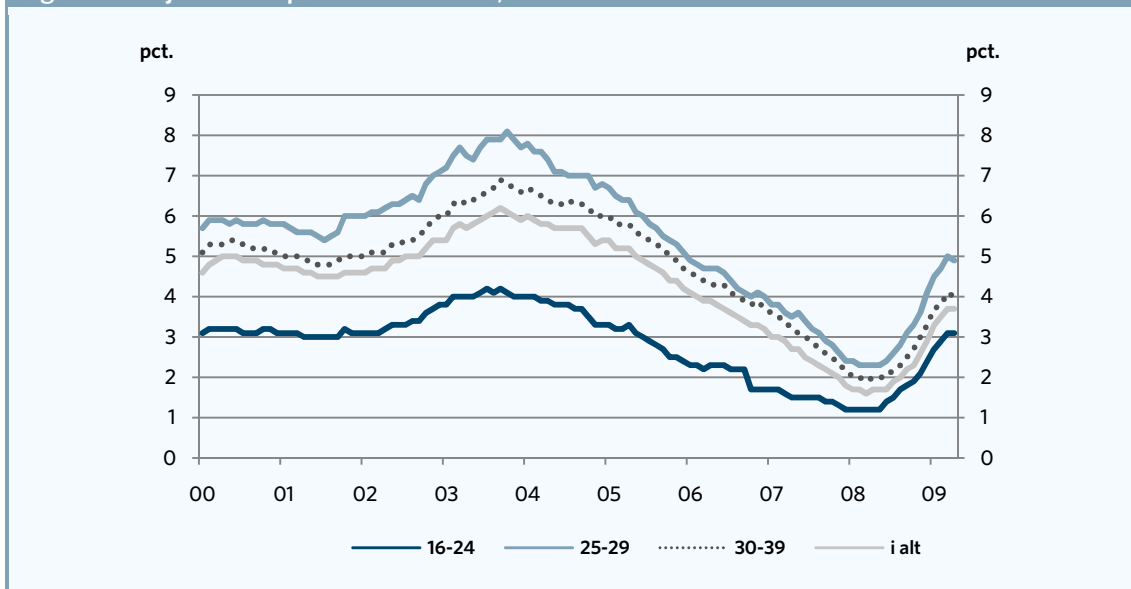
Tabel 2. Arbejdsløshed fordelt på alder, sæsonkorrigeret

	Niveau, juli 2009		Ændring juni 08 til juli 2009	
	1.000 Fuldtidspersoner	Pct. af arbejdsstyrken	1.000 Fuldtidspersoner	Pct. af arbejdsstyrken
I alt	103,3	3,7	57,4	2,1
16-24 år	12,5	3,1	7,7	1,9
25-29 år	13,1	4,9	7,0	2,6
30-39 år	26,8	4,0	13,9	2,1
40-49 år	25,6	3,6	15,2	2,1
50-59 år	22,0	3,7	12,1	2,0
60-64 år	3,3	2,1	1,6	1,0

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

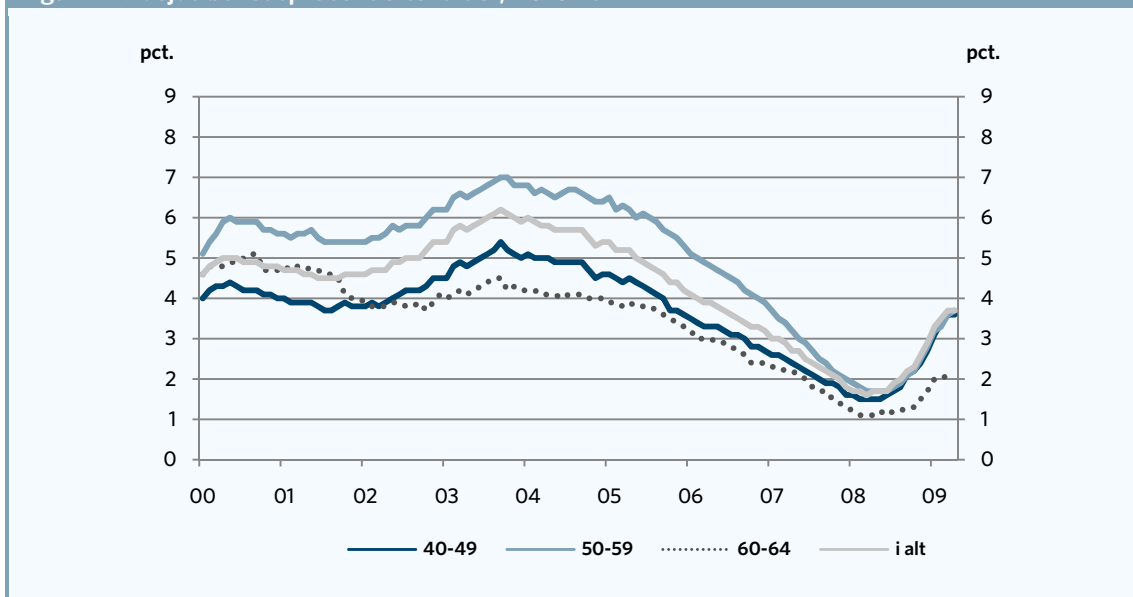
Som det også fremgår af tabel 2, har de 60-64-årige i juli 2009 den laveste arbejdsløshedsprocent (2,1 pct.) efterfulgt af de 50-59-årige og de 16-24-årige (3,1 pct.). Figur 3 og 4 viser at alle aldersgrupper er blevet ramt af den stigende arbejdsløshed det seneste år.

Figur 3. Arbejdsløshedsprocent efter alder, 16-39 år

Anm.: Det skal bemærkes, at tallene ikke tager højde for aktivering af de arbejdsløse. Fx bliver de unge aktiveret langt hurtigere end de ældre, hvilket vil reducere deres arbejdsløshedsprocent. Ændrede aktiveringsregler og andre forhold kan således påvirke såvel niveau som udvikling.
Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Figur 4. Arbejdsløshedsprocent efter alder, 40-64 år

Anm.: Det skal bemærkes, at tallene ikke tager højde for aktivering af de arbejdsløse. For eksempel bliver de unge aktiveret langt hurtigere end de ældre, hvilket vil reducere deres arbejdsløshedsprocent. Ændrede aktiveringsregler og andre forhold kan således påvirke såvel niveau som udvikling.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Den officielle arbejdsløshedsstatistik fortæller dog langt fra hele historien for specielt de unge. I arbejdsløshedsstatistikken tæller nemlig kun de ledige med, der enten er forsikret mod ledighed eller som modtager kontanthjælp og som er rubriceret som arbejdsmarkedsparete. Vi har gennem det seneste år kunnet konstatere en voldsom stigning i antallet af ikke-arbejdsmarkedsparete unge på kontanthjælp. Samtidig tæller de aktiverede arbejdsløse ikke med i statistikken, og her gælder der særlig hurtig aktivering for de unge. Unges arbejdsløshed er i tallene ovenfor efter alt at dømme noget undervurderet.

Arbejdsløshedsstigningen fordelt på a-kasser

Tabel 3 viser AEs opgørelse af arbejdsløsheden fordelt på a-kasser. Samtlige A-kasser har oplevet stigende arbejdsløshed siden bunden i juni 2008.

Målt i forhold til hvor mange der er forsikret i de forskellige a-kasser er værst ramt Træ-industri-Byg, Byggefagernes a-kasse, 3F og Metalarbejdere.

I bunden med a-kasser hvor arbejdsløsheden er steget mindst finder vi a-kasser, hvis medlemmer i høj grad arbejder i den offentlige sektor. Det gælder Lærere, Danske Sundhedsorganisationer, Socialpædagoger og Børne- og Ungdomspædagoger mfl.

Måler vi i antal arbejdsløse findes de største stigninger for 3F med knap 17.000 flere fuldtidsledige, for Kristelig a-kasse med 6.200 flere fuldtidsledige, Metalarbejdere med 5.600 flere fuldtidsledige og Træ-Industri-Byg (TIB) med 5.000 flere fuldtidsledige.

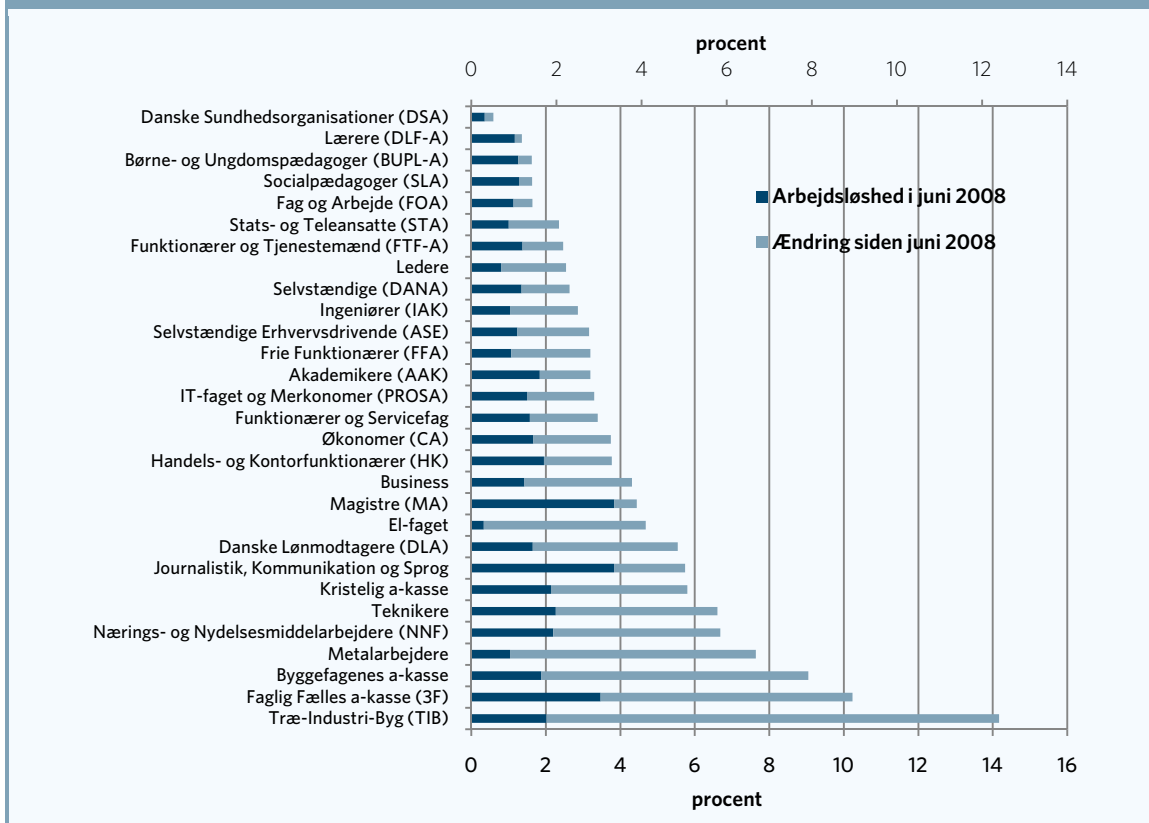
Tabel 3. Arbejdsløshed på a-kasser, sæsonkorrigeret og sorteret efter stigning

	Niveau, juli 2009		Ændring juni 08 til juli 2009	
	1.000 Fuldtidspersoner	Pct. af arbejdsstyrken	1.000 Fuldtidspersoner	Pct. af arbejdsstyrken
Træ-Industri-Byg (TIB)	5,8	14,2	5,0	12,2
Byggefagenes a-kasse	1,5	9,1	1,2	7,2
Faglig Fælles a-kasse (3F)	26,3	10,2	17,0	6,8
Metalarbejdere	6,5	7,6	5,6	6,6
Nærings- og Nydelsesmiddelarbejdere (NNF)	1,5	6,7	1,0	4,5
El-faget	1,0	4,7	0,9	4,4
Teknikere	1,7	6,6	1,1	4,3
Danske Lønmodtagere (DLA)	3,7	5,5	2,7	3,9
Kristelig a-kasse	9,8	5,8	6,2	3,7
Business	1,1	4,3	0,8	2,9
Frie Funktionærer (FFA)	0,8	3,2	0,6	2,1
Økonomer (CA)	1,2	3,7	0,7	2,1
Selvstændige Erhvervsdrivende (ASE)	4,3	3,2	2,7	1,9
Journalistik, Kommunikation og Sprog	1,2	5,7	0,4	1,9
Ingeniører (IAK)	1,9	2,9	1,2	1,8
Handels- og Kontorfunktionærer (HK)	8,7	3,8	4,0	1,8
Funktionærer og Servicefag	0,6	3,4	0,3	1,8
IT-faget og Merkonomer (PROSA)	0,4	3,3	0,2	1,8
Ledere	2,1	2,5	1,5	1,8
Akademikere (AAK)	2,5	3,2	1,1	1,4
Stats- og Teleansatte (STA)	0,7	2,4	0,4	1,3
Selvstændige (DANA)	1,0	2,6	0,5	1,3
Funktionærer og Tjenestemænd (FTF-A)	3,0	2,5	1,3	1,1
Magistre (MA)	2,3	4,4	0,3	0,6
Fag og Arbejde (FOA)	2,7	1,6	0,8	0,5
Børne- og Ungdomspædagoger (BUPL-A)	0,9	1,6	0,2	0,4
Socialpædagoger (SLA)	0,5	1,6	0,1	0,4
Danske Sundhedsorganisationer (DSA)	0,5	0,6	0,2	0,2
Lærere (DLF-A)	1,0	1,4	0,1	0,2

Anm.: De foreløbige data er korrigeret iht. forskellen mellem foreløbige og endelige data i måneden året før.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

Som det fremgår af figur 5 har den økonomiske krise givet en markant større spredning i arbejdsløsheden på tværs af a-kasser. Figurens mørkeblå søjler viser arbejdsløsheden i juni sidste år. De lyseblå søjler viser ændringen i arbejdsløsheden fra juni 2008 til juli 2009, således at højden på de to søjler tilsammen danner arbejdsløshedsprocenten i juli 2009.

Figur 5. Arbejdsløshed i juni 2008 og ændring til juli 09, sæsonkorrigeret

Anm.: De foreløbige data er korrigeret iht. forskellen mellem foreløbige og endelige data i måneden året før.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik.

I juni sidste år havde Magistre og Journalistik, Kommunikation og Sprog de højeste arbejdsløshedsprocenter på 3,8 pct., mens vi i bunden fandt Danske Sundhedsorganisationer og El-faget med under ½ pct. arbejdsløshed.

I juli måned 2009 finder vi den højeste arbejdsløshed hos Træ-Industri-Byg med 14,2 pct. og 3F med 10,2 pct. I bunden har vi stadig Danske Sundhedsorganisationer (DSA) med ½ pct. arbejdsløshed og Lærere, Socialpædagoger, Børne- og Ungdomspædagoger samt Fag og Arbejde, hvor arbejdsløsheden ligger på 1½ pct.

Der er altså blevet en markant større afstand mellem top og bund. Udviklingen vidner med al tydelighed om, at det er byggeriet og industrien, samt de ufaglærte der er hårdest ramt af den økonomiske krise, mens a-kasserne rettet mod den offentlige sektor kun er berørt i mindre grad.

Arbejdsløshedsstigningen geografisk fordelt

Tabel 4 viser udviklingen i arbejdsløshed fordelt på landsdele. Som det fremgår, har alle landsdele oplevet stigende arbejdsløshed.

	Niveau, juli 2009		Ændring juni 08 til juli 2009	
	1.000 Fuldtidspersoner	Pct. af arbejdsstyrken	1.000 Fuldtidspersoner	Pct. af arbejdsstyrken
I alt	103,3	3,7	57,4	2,1
Vestjylland	8,4	3,8	6,2	2,8
Sydjylland	12,4	3,5	8,5	2,4
Nordjylland	12,6	4,3	6,7	2,3
Bornholm	1,1	5,7	0,4	2,2
Fyn	9,1	3,8	5,0	2,1
Vest- og Sydsjælland	10,6	3,7	5,7	2,0
Østjylland	14,4	3,4	8,6	2,0
København by	16	4,3	5,8	1,5
Københavns Omegn	7,7	3	3,8	1,5
Østsjælland	3,3	2,7	1,8	1,4
Nordsjælland	5,4	2,5	2,9	1,4

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Jylland har været hårdest ramt af den økonomiske krise. Vestjylland har oplevet den største stigning i arbejdsløsheden på 2,8 pct.enheder når vi måler i forhold til størrelsen på arbejdsstyrken. Dernæst kommer Sydjylland med 2,4 pct.enheder og Nordjylland med 2,3 pct.enheder.

De mindste stigninger i arbejdsløshedsprocenten finder vi i Nordsjælland og Østsjælland med 1,4 pct.enheder og Københavns by og Københavns omegn med 1,5 pct.enhed.

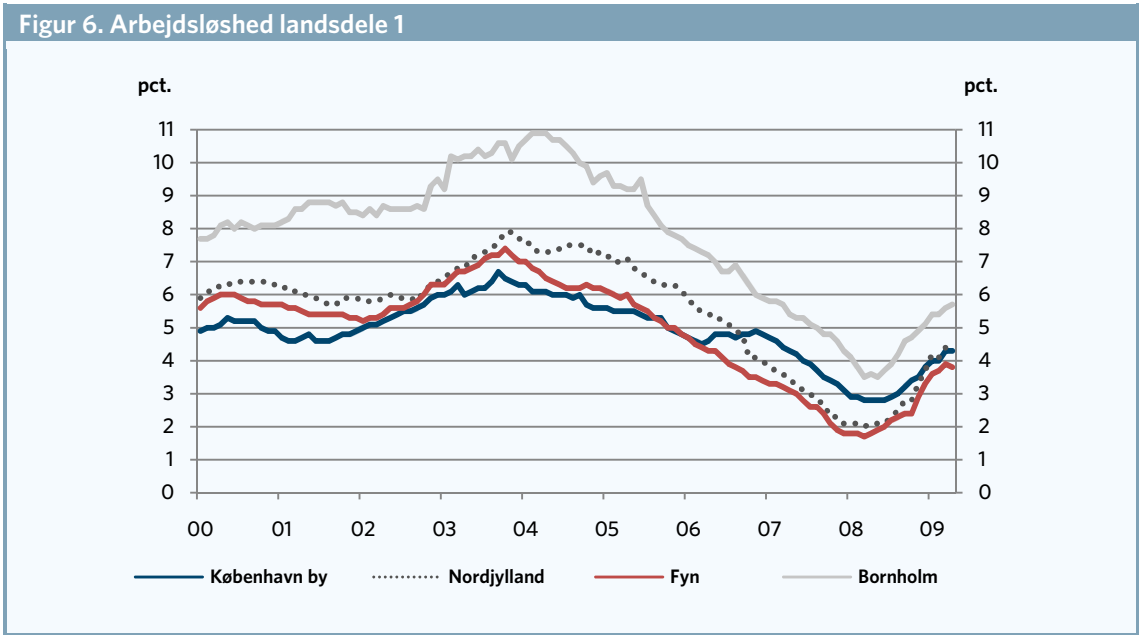
Udviklingen har ikke rykket i rækkefølgen over de landsdele der har højest arbejdsløshed. Det er stadig Bornholm, København by, Nordjylland og Fyn har de højeste arbejdsløshedsrater. Det viser figur 6.

Til gengæld er der ændret en del i bunden. Hvor det sidste år i juni måned var Vestjylland og Sydjylland, der havde den mindste arbejdsløshedsprocent, så ligger disse landsdele nu midt i feltet.

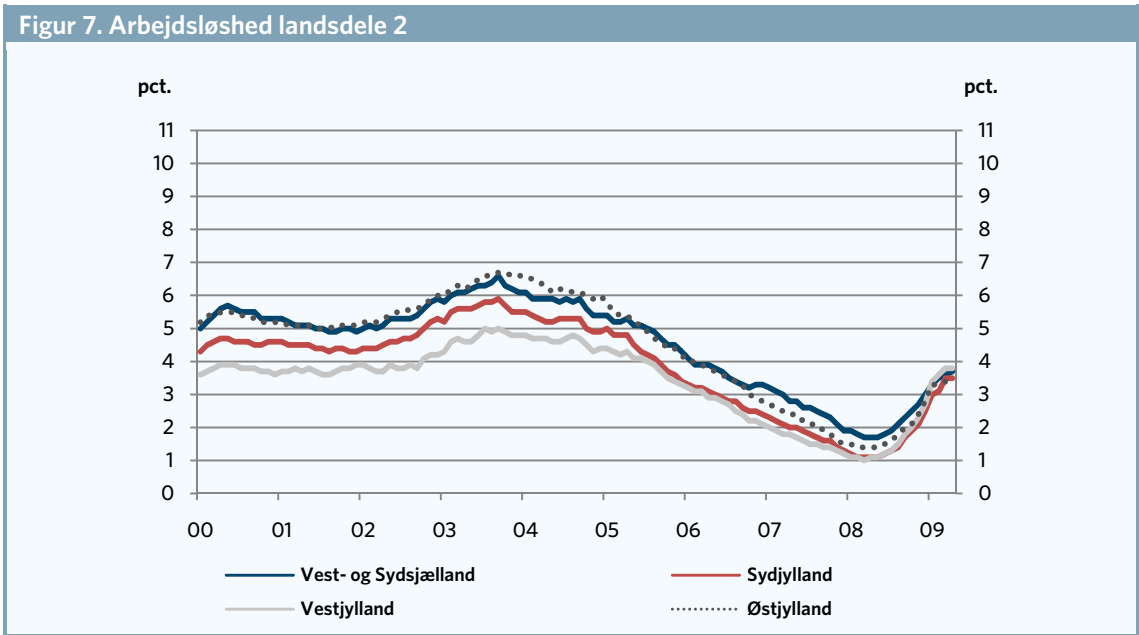
I bunden med den laveste arbejdsløshed finder vi Nordsjælland, Østsjælland og Københavns Omegn. Det er også disse landsdele, hvor arbejdsløsheden er steget mindst.

Ser man den allerseneste udvikling er der en tendens til opbremsning flere steder, herunder i Nordsjælland og Østsjælland. På Fyn og i Nordjylland er der i juli måned registreret et lille fald i arbejdsløsheden. Det skal dog bemærkes at arbejdsløshedsudviklingen i julimåned skal fortolkes forsigtigt.

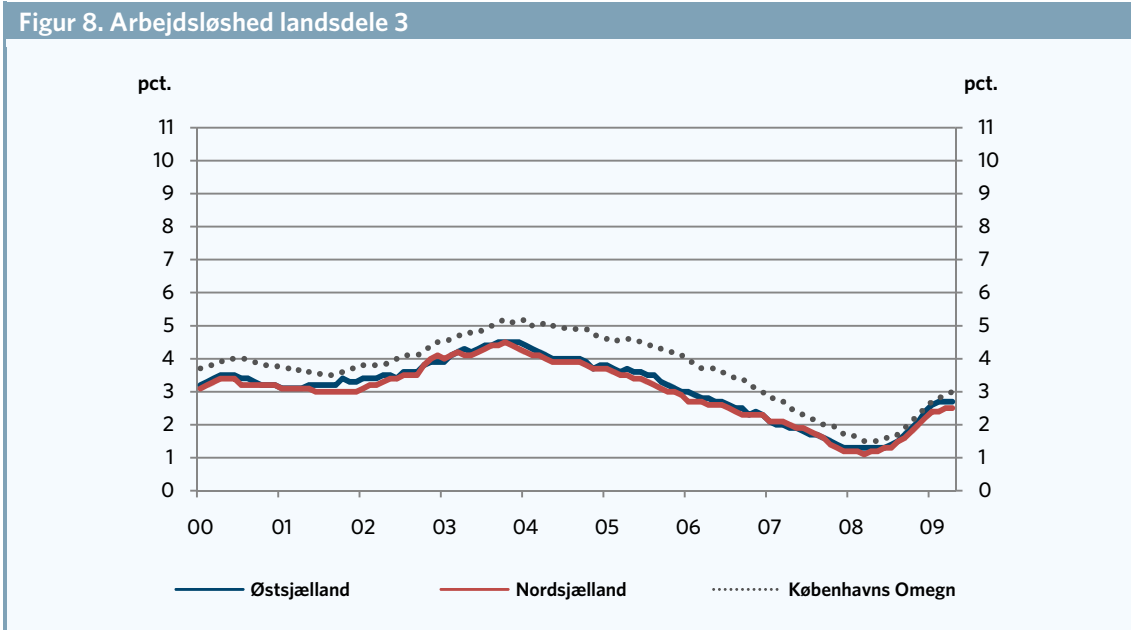
Figur 6-8 viser arbejdsløsheden og udviklingen i arbejdsløsheden for alle landsdele.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.

Kilde: AE pba. Danmarks Statistik.